

pevnost

edice

Michael
Starling

Den
Vosáka

Michael Starling
DEN VOSÁKA

Michael Starling

DEN VOSÁKA

*Z anglického originálu
„The Day of Wasper“
přeložil Michal Špaček,
vědeckými poznámkami opatřili
doc. Makovec, dr. Mráček
a major Puchtrle*

NAKLADATELSTVÍ
ÉPOCHA

*Věnováno Magdě, Ivanovi, Hynkovi a Václavovi
(oni vědí proč)*

Copyright © Michal Špaček, 2009

Cover © Dan Černý & Lukáš Tuma, 2009

Czech Edition © Nakladatelství Epoque, 2009

ISBN 978-80-7425-024-8

Řekli a napsali o knize Den Vosáka:

Horký kandidát na knihu roku. Omračující imaginace Michaela Starlinga překračuje hranice ordinálního lidského vnímání...

Buffalo Herald Tribune

Starling je nejodvážnějším myslitelem o Vosákově světě, se kterým jsem se kdy setkal...

Alexander Woody Heller

Českému čtenáři zprostředkoval sbírku povídek Den Vosáka výborný překlad Michala Špačka. Mnohé repliky vyznívají přímo jako slova českého člověka. Lze říci, že Špaček dovedl Starlingovo dílo k dokonalosti.

Revue Americká literatura

PŘEDMLUVA

Vosák Nesmrtelný, Vosák Ukruťný, Vosák Strašlivý a Vosák Penzista, to jsou jen čtyři přezdívky muže, jehož špatné skutky se v této knížce poprvé dostávají českému čtenáři do rukou. Kdo vlastně je ten Vosák? Co o něm víme? Má rád mléko? To jsou znepokojivé otázky, které se nepochybně vybaví každému čtenáři ještě dříve, než otevře tuto knížku. Jsem rád, že mohu být tím, kdo je zodpoví.

Tak především – není pochyb o tom, že Vosák patří k nejzápornějším hrdinům všech dob. Pokud vím (a čtenář nemusí mít pochyb o tom, že toho vím skutečně hodně), není známo dílo, ve kterém by Vosák vystupoval alespoň částečně v kladné úloze, či by se dokonce dopustil dobrého skutku úmyslně. Dodnes jsou známy pouze tři Vosákovy dobré skutky a všech se dopustil pouze nedopatřením. První se stal, když v opilosti zlámal Adamovi žebro (a nechtěně tak způsobil vznik žen), v druhém pak pomocí triku s hořícím keřem poslal jakéhosi Mojžíše přímo do Sinajské pouště (v záchvatu černého humoru mu namluvil, že na jejím konci najde zaslíbenou zem). Jaké však bylo Vosákovy překvapení, když zjistil, že ji Mojžíš skutečně našel! Tři dny a tři noci bil Vosák hlavou o mříže, jak lvové v kleci dobrých skutků jatí. O třetím skutku Vosák nikdy nemluví a jediné, co se o něm ví, je, že skutečně existuje.

Neví se, kdy a kde se Vosák narodil. Podle jedněch (dr. Mráček) ho ve slabé chvílce stvořil Bůh, podle druhých (major Puchtrel) pak v záchvatu nečekané geniality sám Dábel. Jisto však je, že tu byl ještě před Adamem, vždyť kdo jiný by mu v záchvatu žárlivosti zlomil žebra, znásilnil Evu a v opilosti podpálil ráj? Koho jiného než Vosáka by napadla tak zběsilá myšlenka jako postavit babylónskou věž, zaměstnat tím leno-

šivé irácké zedníky, přes den pak obtěžovat jejich opuštěné manželky a v noci dělníky obehrávat o jejich poctivě vydělané peníze v mariáši? Kdo jiný než Vosák poradil Lotově ženě, aby se ještě jednou, naposledy pokochala pohledem na své rodné dvojměstí? Kdo odváděl Židy do zajetí, zklamán experimentem Mojžíš, kdo první křičel: „Barnabáše!“ a kdo si pak zasedl na celý židovský národ? Který člověk může za většinu válek a přírodních pohrom, které kdy lidstvo potkaly? Kdo může za hospodářskou krizi let třicátých, ropnou krizi let sedmdesátých a současnou světovou recesi? Kdo onehdy zavedl slepou babičku doprostřed jízdni dráhy a pak ji zákeřně opustil? Autor stejně tak jako vnímavý čtenář nemá pochybnosti. Byl to VOSÁK!

Je zajímavé, že dodnes nemají odborníci jasno o celkovém počtu Vosákových špatných skutků. *Vosákova bible*, kniha, kterou založil sám Bůh na začátku světa a jejíž stránky nejsou ještě zcela dopsány, uvádí na svých 3566 popsaných stranách (Osud nedávno započal tři tisíci pětistou šedesátou sedmou) 345 902 špatné skutky. Je to tedy v průměru 97 činů na stránku, necelé dva skutky na řádku. Tato kniha má však přes svoji božskou dokonalost (mimo jiné je ilustrována veselými obrázky) několik závažných nedostatků a k nim patří i skutečnost, že nezachycuje tzv. „lavinovité“ špatné skutky, tj. ty, kterých se dopustili jiní pod Vosákovým vlivem. Podle těchto faktů by pak daný počet mohl vzrůst pěti až šestinásobně.

Nechme však prozatím Vosákovy špatné skutky stranou, poznamenejme jen, že poté, co Vosák spálil ráj a vyhubil dinosaury, nemohl se ani sám Bůh dívat na spoušť, kterou za sebou zloduch zanechal, a stvořil Vosákovi věčné oponenty a soupeře, kteří ho doprovázejí jako stín a kterých se, stejně jako bájní řeční hrdinové Erinyí, nemůže zbavit. Vosákovými Erinyemi jsou kovář Macháně, medvěďář Tonda Bouček, nerozhodný Klotrle, citlivý Malina a věčný hostinský Skart. Někdy, když

už je na tom Vosák opravdu špatně, se mu ještě zjevuje hostinský Jahoda František, aby poškádlil, rozzuřil, na pár povídek zmizel a potom se objevil znovu, s ještě větší silou a razancí. K normálním obyvatelům vosákovského světa patří především starosta Brousil, zloduch Nelida, krásné dívky Isabela, Světla a Betty, švarní mládenci Leoš, Roman a Kamil a jedenáct bratrů Hrivobojů.

Čtenáře bude zajisté zajímat, jaký je Vosákův vztah k ostatním lidem a zvířatům. Prozradím několika slovy – špatný, velice špatný. Nesnáší je a obyčejně jimi pohrdá. Zatímco muž by nejraději nakopal, ženy by znásilnil a zvířata sežral. Vosák prostě nemá rád živé. Čtenáře snad utěší, že nemá rád ani mrtvé. Upřímně řečeno, nemá rád vůbec nic, a pokud jde o mléko, to přímo nenávidí.

Zanechme však teorie a věnujme se přímo povídkové sbírce, kterou má čtenář pod sebou, nad sebou či před sebou v závislosti dle relativní polohy knihy a čtenářova oka (respektive očí). Aby se ve změní Vosákových špatných skutků mohl čtenář orientovat, je sbírka rozdělena na tematické části, komentované zkušenými odborníky na vosákovskou tematiku (dr. Mráček, major Puchtrle, doc. Makovec). V zájmu zvýšené vědecké efektivity jsou komentáře obohaceny o resumé jednotlivých povídek. Čtenáři tak stačí přečíst pouze tato resumé a zbylý čas může věnovat dalšímu výzkumu vosákovské tematiky.

Otevřme knihu, ať čtenář vidí sám, jak je zlo hnusné a Vosák odporný. Už teď si však můžeme společně přát jedno: Ať Vosák chcípne a jeho kosti roznese vítr v prach!¹⁾

Doc. Makovec

¹⁾ Jenže to ti, docente, nevyjde, protože sem nesmrtelnej! Vosák

VOSÁK VE SVĚTĚ FANTASY

Svět draků, princezen, krásných mužů, bohatých žen a zdarma čepovaných korbelů je živnou půdou mnoha Vosákových dobrodružství. Jak je moudrému čtenáři jistě známo, v podstatě existují pouze dva základní druhy fantasy:

1) Svět Dračího doupěte. V tomto druhu fantasy se nejprve v krčmě, hostinci či nějakém jiném pohostinském zařízení sdělí čtenářům i hlavním postavám závažná informace. Následně se bojuje. Hrdinové a jejich protivníci jsou vybaveni ohromným množstvím kouzel a kouzelných předmětů, v důsledku čehož se střetnutí v uzavřených místnostech mění v miniaturní Armagedon. U dlouhých příběhů se schéma „krčma-boj-krčma“ opakuje, dokud postavy nezemřou nebo se původní informace nestane irelevantní.

2) Svět J. R. R. Tolkiena. I v tomto světě dochází k zacyklení „pohostinské zařízení-boj“. Na rozdíl od Dračího doupěte se však dramatické události mohou vyvinout i z čajových dýhánků a narozeninových oslav. Kouzel a kouzelných zbraní je málo, nedostatky v arzenálu se vyrovnávají zpěvem, verši a hraním na loutnu. Děj je zahlcen takovým množstvím postav, že je třeba dodatků a genealogických stromů, ze kterých se čtenář dozví, v jakém vztahu byl k Húrinovi Túrin a čím švagr byl Elrond.

Zvědavým čtenářům se v této sbírce dostane povídek z obou oblastí fantasy. Povídka *Vosák bojovník* zachycuje vesnický svět Dračího doupěte, kde se navrativší dobrodruh dostane do sporu s místním kovářem. V díle *Vosák poradce* najde čtenář cyklus Dračího doupěte „krčma-boj“ v jeho typické podobě. A konečně v povídce *Loutna* zavítáte do fantastického světa J. R. R. Tolkiena se všemi jeho nezbytnými atributy.

Dr. Mráček

Vosák Bojovník

(Wasper the Warrior)

Bylo to v tom roce, co drak Špak vypálil Cholupice, loupežník Richard přepadnul pana hraběte a Franta Ječmen spadnul do záchoda. Sedíme u Jednobokýho jehlanu a popíjíme tu Skartovu břečku. Málokdo ví, z čeho starej Skart tu břečku dělá, ale já to vím, a abyste věděli, že nejsem škrt, tak vám to povim. Napřed hodí do kotle starou kočku, pět dní ji louhuje v lihu, pak to povaří nad koňským lejnem a prokapá skrz dědkovo brnění. To, co mu zbude, zředí vodou, zakope v močůvce a po deseti dnech čepuje do flašek. Ty potom prodává.

Ale vo tom sem vůbec nechtěl mluvit, chtěl sem vám říct vo tom, že sedíme já, Klotrle, Tonda Bouček a Malina u Jednobokýho jehlanu, popíjíme tu Skartovu břečku a přemejšlíme, kam vyrazíme v zimě, když se rozletěj dveře a v nich stojí – no to byste nevěřili, schválně zkuste hádat, dám vám tři možnosti, nebo radši ne, stejně to už víte. Zkrátka ve dveřích stojí starej dobrej Vosák.

„Vosák!“ vyjekne Klotrle, „tak se přeci vrátil!“

„Jo, sem tady,“ zvolá Vosák, sedne si k nám a luskne na Skarta. „Skarte, tu tvou!“ zamává na hospodskýho holí.

Skart na něj vycení falešný zuby (dělal mu je kovář Macháň z trollích pařátů), mrkne na něj vobsidiánovym vočkem a hákem mu přisune sklenku.

„A kde máš, Vosáku, nevěstu a bohatství?“ ptá se Vosáka Tonda Bouček.

„Di mi k šípku s nevěstou a bohatstvím, co já všechno zažil a vo čem vám budu vyprávět! Jen co do sebe hodim druhýho panáka...“

Jako by na to Skart čekal, vobjevil se nad stolem hák a v něm další dávka dryjáku.

„Dík, Skarte!“ hodí do sebe Vosák pajduláka a potají vyplivne kočičí voko. My se mezitím usadíme vokolo něho.

„Bylo to v tom roce, kdy krále Brala klepla pepka a Macháňovi chcípnuł pes...“

„To teda kecáš, Vosáku!“ přerušil ho Tonda Bouček. „Když Brala klepla pepka, Macháňův pes ještě žil. Ten chcíp až potom, co sme porazili skřety u Vomáčkovic mlejna. Dostal tehdy pěkně skřetí šavlí po papuli!“

„Má pravdu, Vosáku, má pravdu,“ podpořil Boučka Klotrle, „to byla tenkrát pěkná rvačka, škoda, že si u toho tehdy nebyl.“

„Byl sem u spousty jinejch věcí,“ zavrčel Vosák, „vo kterejch bych vám vyprávěl, kdyby mě furt někdo nepřerušoval.“

„Promiň, Vosáku,“ vmlouval se Bouček, „ale musíš uznat, že v době, kdy Brala klepla pepka, Macháňův pes ještě žil.“

„A není snad jedno, jestli ta čubka žila nebo ne?“ vybuchnul Vosák.

„Můj pes nebyl žádná čubka,“ ozvalo se za Vosákovými zády. Vosák se bleskurychle obrátil. Proti němu stál Macháně, kterej se právě vrátil z kovárny.

„A hele, Macháně!“ zvolal Vosák. „Kuj železo, dokud je žhavý, než tě praští kovář do hlavy!“ pokusil se zažertovat.

Ale Macháně vůbec neměl smysl pro humor. „Vosáku, vopakuj po mně: Macháňův pes není žádná čubka!“ zapráskal kovadlinou.

„Ale Macháně, snad by si nemlátil starýho kamaráda. Pamatuješ, jak sme spolu hnali trolly? Nebo jak sme umlátili vlkodlaka stříbrnejma lopatama? Jak sme svlíkli vodníka z kůže?“ snažil se Vosák uchlácholit rozkaceného kováře.

„Jo, pamatuju si to. Ale můj nejlepší kamarád by neurážel mýho psa. A proto se mu, Vosáku, vmluv!“

„Nenuť mě, kováři, abych se někomu vmlouval. V životě sem se nikomu nevmluvil a už se vmlouvat nebudu. Jest-

li se chceš rvát, budeme se rvát. Byl sem ve světě a ledacos sem se tam naučil. Ale nenut' mě, Macháně, abych se někomu vomlaoval!“

„Jak chceš,“ řekl Macháně a ještě jednou práskl kovadlinou.

Vokolo vobou kohoutů se udělal kruh. Skart začal sklízet sklenky a slejvat kořalku zpátky do flašek. Vosák štrachá ve svym báglu, Macháně vodněkud vytáhnul kovářský kleště a v krbu rozdělal voheň.

„Ale hoši, nechte toho!“ vlítnul do hospody starosta Brousil. „Nebudete se tu přeci mlátit jako malí hoši. Co? Že nebudete? Že jo?“

Ale Vosák a Macháně stáli pevně jako skály.

„Hele, Broustile, nech toho,“ povídá mu Bouček, „Vosák urazil Macháňovi psa. Řek, že je to čubka, a nechce se mu vomlaovit.“

„Vosáku, je to pravda?“ zeptal se Brousil, „je to pravda?“

Vosák se podíval na starostu, přikývnul a vodplivnul si.

„Tak proč se mu nevomluvíš? Podívej se na kováře, je to správnej chlap, tak proč ho urážíš?“

„Nikdy sem se nikomu nevomlouval. Ani vobrovi lidožrou-tovi, když sem mu šlápnul na nohu. Tak nevím, proč se vomlaovat Macháňovi.“

„A co ty, Macháně?“ votočil se Brousil na kováře. „Podívej se, Vosák se vrátil z dlouhý cesty, byl unavenej, tak se trochu ukecnul. To je normální, to se prostě stává, tak proč se kvůli tomu hned mlátit?“

„Urazil mýho psa,“ řekl Macháně a nažhavlil kleště. „Dost keců, de se na věc. Vosáku, braň se!“ křiknul a zaútočil kleš-těma.

Žhavej nástroj proletěl kolem Brousila a zamířil k Vosáko-vi. Jenže kam s kleštěma na Vosáka! Vytáhnul z báglu svitek, něco zamumlal a vokolo něho se vytvořila ledová stěna. Kleš-tě v ní uváznou, zasyčej a je šlus.

„Sakra!“ zamumlal Macháně, vytáhnul nástroj z ledu a hmát-nul po kovadlině. Prásk a kovadlina letí na Vosáka! Prorazí ledovou stěnu a už to vypadá, že je po Vosákovi. Ale to by snad ani nebyl Vosák, aby neměl nějaký fígl v rukávě. Zamá-vá rukama, něco zamumlá, kovadlina se vodrazí a letí zpátky na Macháně. Ten ji smečuje pravičkou a vodráží útok. Kovad-lina se vrací k Vosákovi. Ten šmátrá v batohu, vytahuje prsten, něco zamumlá a z prstenu vyšlehne plamen. Prásk a kovadlina se rozletí na kusy. Střepiny lítaj po hospodě a zasahujou Brou-sila. V boji je nutno udělat přestávku, než je raněný starosta vynes-en.

Přestávky využívá Macháně, kterej si z kovárny přináší vid-le. Vosák zatím kalí v krbu svoji hůl. Než bys řekl Gwendo-linauredolingorogothmorgondaedolebug, stojí oba soci znovu proti sobě a boj pokračuje.

První získává iniciativu Vosák. Zamumlá kouzlo, vedle jeho těla se vobjevuje vohnivá střela a míří na kováře. Prásk, prásk, vodráží Macháně násadou vod vidlí střelu zpět na Vosáka. Už to vypadá, že bude Vosák zasažený, když střela mizí. A zno-vu zaútočí Vosák, tentokrát prstenem, z kterýho vyšlehuje oranžovej plamen. Jen taktak stačí Macháně uhnout a plamen zasahuje Klotrleho. Boj je znovu přeruš-en a Klotrle vynes-en.

Ve zmatku, který nastane, útočí Bouček na Vosáka židlí. Rytířsky se Vosáka zastávám a kontruju kuřecím stehnem. Zasahuju Boučka do voka, takže i von musí opustit sál.

První útočí Macháně a násada vod vidlí se zapichuje jen několik centimetrů vod Vosákovy hlavy. Vosák se chytá nása-dy, nepouští ji a vytahuje hůl. A první rána dopadá na kováře a druhá a třetí. Macháně zachycuje hůl a okamžitě ji láme. Ve stejný okamžik drtí Vosák vidle. Létající třísky zasahují další a další lidi, kteří vzápětí opouštějí hospodu. Nakonec zůstá-vám jen já, Skart, Malina a voba soupeři.

Bude se bojovat pěstma, na boj si Vosák voblíká zvláštní

rukavice. Poznávám je, jsou to rukavice vobří síly. Macháňova pěst jde vedle, Vosák zasahuje chudáka Skarta. Zatímco ho s Malinou vynášíme, proletí Vosák přední stěnou. Vrací se a vyhazuje kováře oknem. Vzápětí vylétá Vosák komínem, Macháně opouští Jednoboký jehlan zavřenými dveřmi. Vosákova pěst zabíjí prase v chlívků, Macháně likviduje skleník. Vosák letí do kurníku, Macháňovo tělo ničí Skartovy zásoby kořalky. Všude tečou mrtvé kočky. Voba soupeří stojej proti sobě a neklidně voddechujou. Blíží se definitivní rozhodnutí a oba to vědí.

Macháňova pěst jde do Vosákova žaludku, Vosákovy zvratky zalévají Malinu. Také on se musí vzdálit.

Vosák naposledy točí prstenem a vyšlehuje blesk. Macháně útočí pěstí. Vše je náhle zakryto dýmem z hořících kočičích mršin. Když se dým rozptýlí, vidím Vosáka, jak vítězoslavně stojí nad nehybným kovářem.

„Tak to přece jen byla čubka, Macháně!“ usměje se a začne se chechtat.

Okamžitě se měním ve vlkodlaka a skáču Vosákovi na záda.

Vosák Poradce

(Wasper the Advisor)

I. Setkání v krčmě

„A co poklady, ty tady máte?“ zeptal se Vosáka vysoký, celkem pohledný elf, podle velké knihy, kterou svíral v ruce, určitě kouzelník.

„I poklady tady máme,“ přikývl Vosák a hodil do sebe korb. Elf upil malinové šťávy a lusknutím prstů objednal Vosákovi další pivo.

„A co nestvůry, jsou tady taky?“ zeptal se Vosáka obrov-

ský barbar, dle těžkého, neustále hlomozícího brnění určitě válečník.

„I nestvůry tady jsou,“ přisvědčil Vosák.

„A čeho je víc – pokladů nebo nestvůr?“ zeptal se Vosáka malinký hobit v koženém brnění s lehkou kuší na stole, podle svazku klíčů u pasu, náušnice v uchu a šperháku v horní kapse určitě zloděj.

„No, je toho tak stejně. Získáte spoustu pokladů, zažijete hodně dobrodružství. Jen musíte jít se mnou.“

„A jak to vzniklo, co nás čeká nebo nějaké legendy jsou?“ vyhrkl elf.

Vosák vzhlédl od korbelu a vzdychnul. Soudě podle této celkem souvislé a nepochybně racionální zprávy s nimi jistě budou problémy.

„Je tu jedna legenda stará jako hlubina věku z temných časů, kdy spolu válčily armády temných mágů a spojené armády elfů a kudůků. Tenkrát po bitvě u Ardhofingu...“

„Kdy?“ zeptal se elf, pečlivě si dělající poznámky.

„U Ardhofingu,“ opakoval Vosák, „to je nedaleko Glosingu. Mezi Alefingem a Tuřholí. U mostu hned doprava.“

„Pomaleji, prosím,“ řekl elf, „nestačím si zapisovat!“

„Samozřejmě,“ napil se Vosák. Chvíli sledoval čínorodého elfa a bylo mu na blití.

„Máte to už?“ zeptal se po chvíli.

Elf udělal tečku a přikývl.

„Tak tedy po bitvě u Ardhofingu,“ pokračoval Vosák, „hned potom co ztratili pravé křídlo, sešli se temní mágové naposledy. Bylo jich sedm – Andhofel, Randhofel, Urdhofel, Bahnhofel, Rudhofel a Kurdhofel...“

„Promiňte, to je jich je šest,“ ozval se elf.

„Máte pravdu,“ přiznal Vosák, „zapomněl jsem na Durdhofela. Viděli tedy, jak se od Západu blíží vítězná armáda a jejich moc se krátí. A tehdy Andhofel, mezi nimi nejmocnější, pra-

vil: Prohráli jsme bitvu, ale ne válku. Temné síly jsou na čas poraženy, ale věřím, že jednoho dne opět vzejdou, povstanou a obnoví moc Zla. Pro tento případ uložíme, moji drazí, to nejcennější co máme – Korunu Temné Moci – někam do skrýše, kam se pro ni vrátíme.“

„A Bahnhofel na to řekl: To je dobrý nápad, hoši. Uložme ji do Šikmé hory, tam bude v bezpečí, tam ji určitě nebude nikdo hledat.“

„A Durdhofel řekl: Ale pro jistotu ji necháme strážit Rozparovačem, naším nejlepším bojovníkem. Ten se obklopí houfem věrných a bude ji strážit až navěky.“

„Urdhofel na to: To je výborný nápad. Co vy na to, hoši?“

„A ostatní pravili: Pravdu má Andhofel, Bahnhofel i Durdhofel. Domluveno, uděláno. Uložili Korunu Temné Moci do Šikmé hory a nechali ji strážit Rozparovačem, kterého předtím obdařili kouzlem časové nesmrtelnosti.“

„Kouzlo časové nesmrtelnosti, co to je?“ zeptal se elf.

„To je kouzlo, které zaručí nesmrtelnost v čase, ale ne v boji.“

„A svitek máte?“ otázal se elf.

Vosák vytřeštil oči. Něco takového nečekal.

„Cože? Jaký svitek?“ vyhrkl nevěřičně.

„Svitek časové nesmrtelnosti.“

„Ne, takový svitek nemám. Ani nevím, kde bych ho vzal.“

„Vy nejste kouzelník?“

„Ne, já nejsem kouzelník.“

„Válečník?“ zeptal se barbar.

„Ani válečník,“ znovu zavrtěl hlavou Vosák.

„Ani zloděj?“ promluvil hobit.

„Nejsem ani zloděj.“

„Že by hraničář?“ zeptal se elf. Vosák zase zakroutil hlavou.

„A co takhle alchymista?“ otázal se hobit.

„Ne, nejsem ani alchymista. Jsem poradce vypravěč.“

„Poradce vypravěč?“ vyhrkli všichni tři najednou.

„Jako obyvatel,“ napověděl Vosák.

„Á tak, to je obyvatel,“ s uspokojením přikývl elf, „jako rolník, dítě, služka, dělník, krčmář, umělec, vesničan, otrok, rybář nebo učitel.“

„Správně,“ řekl Vosák, „ale teď už bych rád pokračoval.“

„Pokračujte,“ kývl kouzelník.

„Od těch dob uplynulo mnoho času. Kostí temných mágů rozvál vítr v prach, ale Rozparovač v nitru Šikmé hory dál střeží svoji Korunu.“

„No, a co to má jako společného s náma jako?“ zeptal se barbar.

„Zatím nic,“ záhadně řekl Vosák, „ale nedaleko odtud je hora, které se říká Šikmá.“

Všichni tři strnuli napětím. Konečně se barbar odvážil promluvit.

„A v ní je Rozparovač?“

Vosák přikývl.

„A kdo to vůbec je, ten Rozparovač?“ zeptal se hobit.

„To nikdo neví,“ řekl Vosák, „podle jedněch je to obrovský skřet, podle druhých troll, jiní si zase myslí, že to je mocný nemrtvý.“

„Hmm,“ poškrábal se ve vousech barbar, „a ti jeho věrní?“

„To taky nikdo neví,“ pokrčil Vosák rameny, „armády skřetů, hromady nemrtvých, zvířata, vlkodlaci...“

„Prokristapána, já nemám kouzelnou zbraň!“ vyjekl zděšeně hobit.

Vosák usoudil, že by se měl mírnit.

„...ale je tam i spousta dobrých nestvůr, které vám ve vašem nelehkém poslání skutečně pomohou. Moudrá sova, Křišťálová socha, poletuchy – ty všechny tam rozmístil Kurdhofel, který možná nebyl tak špatný.“

„Hmm,“ řekl barbar, „to se mi líbí.“

Vosák se zakřenil.

„A co ta Koruna Temné Moci, jak vypadá?“ zeptal se elf.

„Jako zlatá královská koruna s ohromným diamantem na čele. Ale co je na ní nejvzácnější – ten, kdo si ji nasadí na hlavu, se stane Vládce Temnot.“

„To by se mi ale vůbec nelíbilo!“ vykřikl elf.

„Také by se dala prodat,“ navrhl Vosák, „je prý nesmírně cenná. Její hodnota se odhaduje na milión zlatých.“

Hobitovi i barbarovi se rozsvítily oči.

„Milión?!“ vykřikli oba současně.

„Milión,“ přisvědčil Vosák.

„Jdeme tam!“ práskl barbar do stolu mečem bastardem. „Jak se tam dostanem?“

„Klid,“ postavil Vosák převržený korbek zpět na stůl, „dovedu vás tam. Ale nejdříve pár organizačních otázek. Lucernu nebo pochoděň máte?“

„Máme,“ přikývl elf a vytáhl na stůl lucernu, „vlastníme také deset sáhů dlouhý provaz, železnou zásobu potravin, tři láhve oleje, já mám navíc hůl...“

„Dobře,“ zastavil Vosák proud řeči, „pak tedy zítra za úsvitu vyrazíme!“

II. Do jeskyně!

Stáli před vchodem u jeskyně u obrovského kamene.

„Tenhle kámen odvalíte a dostanete se po kamenných schodech dovnitř,“ rozdával Vosák poslední pokyny, „počkám na vás u východu. Napřed se vás ale musím na něco zeptat. V jakém pořadí?“

„Nejprve barbar, potom já, abych mohl přes jeho hlavu vrhat kouzla, hobit nás bude krýt zezadu,“ řekl elf.

„Kdo ponese lampu?“

„Já,“ přikývl elf.

„Neměl by ji nést barbar? Takhle bude přece jenom clonit.“

„Ne. Barbar drží v jedné ruce štít, v druhé meč. Musím ji držet já.“

Vosák uznal, že má pravdu.

„Kdo bude kreslit mapu?“

„Já,“ přihlásil se hobit.

„Výborně, přátelé,“ zvolal Vosák, „přeji vám mnoho štěstí!“

Odvalili vstupní kámen. Objevily se kamenné schody klesající hluboko dolů. Elf zažehl lampu a skupinka vyrazila.

Vosák sledoval mizející světlo, poslouchal rachot barbarova brnění a pomyslel si, že je musí být slyšet na sáhy daleko. Pomalu počítal. **TEĎ!**

Něco zadunělo a rozlehl se zvuk, jako když se hroutí železářství – barbar spadl ze schodů. Dole někdo vykřikl kouzelné slovo a tmu prořal modrý blesk. Zadunělo to podruhé. Ozval se smrtelný výkřik – elf právě dozpíval svoji životní píseň. Cupot malých nožek prozrazoval, že hobit unikl a prchá nahoru. Plácání velkých neobutých nohou však svědčilo o tom, že je mu útočník v patách.

Vosák počkal, až hobit vyběhne nahoru, naposledy se podíval do jeho vytřeštěného, kdysi usměvavého obličeje, a potom ho srazil ze schodů. Třesk lámaných kostí a řev trhaného hobita potvrdily, že i on se dočkal svého osudu.

Vosák s námahou zavalil vchod. Zezdola se už ozývalo jen mlaskání a funění – hostina právě začala. Vyšel z jeskyně a poprvé se usmál. Plán mu vyšel perfektně. Obr lidožrout se nažral a Vosákova koza zůstala celá.

Loutna

(The Banjo)

Stalo se to krátce po tý strašný válce, co tak hodně změnila Středozem.

Soused Vosákir zrovna neměl co dělat, tak seděl ve stínu Minas Tirith, hleděl na Pelennor a na loutnu brnkal tu svou smutnou píseň:

*„Ó Elbereth, ó Elbereth,
všech elfů bohyně...
mám tě rád, jen tebe,
tebe jedině.“*

Povídám mu: „Koukám, Vosákire, že skončila válka.“

„Jó, skončila, skončila,“ přikývnul Vosákir, „ale nebylo to snadný. Pamatuješ na dvacátej červen roku tři tisíce osumnácť? Sauron útočí na Osgiliath. Všude samá černota – černý vojsko. Všude skřeti. Támhle skřeti, támhle taky, a támhle? Tam taky. Prostě všude.“

„Stojíme na hradbách, já, Macháněis, Klotrlis, Malinar, Jahodar, Skartagul, Tondir Boučkil a cvičená medvědice. Díváme se na nepřítele – takhle malí byli. Vidíš támhle toho mravence?“ kývl na psí výkal na rohu. „Tak takhle malí byli. Možná ještě míň. Ale bylo jich hodně – strašně moc...“

Zmlknul. Chvilí sledoval výkal, pak se opřel o Stříbrný Strom a hrál dál svoji píseň:

*„Ó Elbereth, elfů bohyně
chtěl bych tě vidět a poznat...
kdekoliv – třeba i v kravíně...“*

„Tu válku,“ přeruším ho, „tu válku jsme ale, Vosákire, vyhráli.“

„Vyhráli, děvče, vyhráli, ale nebylo to snadný. Šestadvacátej

únor tři tisíce devatenáct. Rozbití Společenstva. Boromirova smrt, jeho roh je slyšet v Minas Tirith. Smělmír a Peregrin zajati. Frodo a Samvěd vstupují do východního Emyr Muilu. Aragorn se vydává za skřety. Éomer se dozvídá o sestupu skřetích tlupy z Emyr Muilu.“

„Pamatuju si to jako dnes. Stojíme na Minas Tirith v plný zbroji. Já, Macháněis, Klotrlis, Malinar, Jahodar, Skartagul, Tondir Boučkil a cvičená medvědice. Vokolo nás dují větry, brnění v nich brní a cinká, v komíně fučí meluzína a najednou – túúú. Túúú. A ještě jednou – túúú. Boromirův roh.“

„Sakra, to je ten Denethorův fracek, řeknu ostatním, a taky hned pokračuju: jak ho znám, určitě se mu něco stalo a teď sme v prdeli i s celým Denethorovým správcovstvím a jeho armádou.“

„A tenkrát, chlapče, tenkrát sem poznal, co je to beznaděj.“

A dál si hrál tu svou píseň:

*„Prsa máš jak kozí měchy
a když v noci z nebe prší,
v komíně slyším tvé vzdechy.“*

„Byla to strašná válka, Vosákire,“ povídám.

„Byla, děvče, byla. Patnáctej března roku tři tisíce devatenáct. V časných hodinách rozbíjí Černokněžný král Bránu Města. Denethor se upaluje na hranici. Kohout kokrhá a je slyšet rohirské rohy. Bitva na Pelennoru. Théoden zabit. Aragorn pozvedá Arweninu zástavu.“

„Vidím to znovu před sebou. Bitva – velká bitva. Táhle olifanti, hned vedle jízda, táhle varjagové, táhle skřeti, parta skurutů a táhle, tam i skalní obři. A mordorští. A nás bylo tak málo. Já, Macháněis, Klotrlis, Malinar, Jahodar, Skartagul, Tondir Boučkil a cvičená medvědice. Ale přijeli rohanští jezdcí. A nakonec i Aragorn s posilama.“

„A my?“ řekl dojatě. „My jsme vyhráli.“

Rozplakal se. Pak vytáhl loutnu a začal hrát.

*„Ó, Elbereth, jsi krásná,
však proč, má bohyně spanilá,
nejsi aspoň jednou povolná a opilá?“*

Kdepak – Vosákir je skvělý muž a výborný společník!

Škoda, že má špatný voči, trochu nedoslýchá, a protože je chromej a levej jak skřetí šavle, tak dostal modrou knížku a celou válku strávil ve špitále.

VOSÁK VE SVĚTĚ HORORU

Hrůza, strach, zděšení a husí kůže (zimomriavky pro slovenské čtenáře). Pocit tajemného neznáma, které vás obklopuje ze všech stran. Dámy, děti a psi v ohrožení. Nebojácní muži, utkávajících se s neznámem. Alespoň jeden šílenec a jedna rozumná osoba, která masakr přežije, záhadu rozřeší a neopomene o tom informovat čtenáře. Takové jsou základní prvky hororu už od dob Edgara Alana Poea, Brama Stokera a Mary Shellyové.

Taková je i povídka *Dotek Vosáka*, kde se čtenář dozví, že není radno číst každou starou knihu, co je to jatagan a jaké je skutečné jméno šimpanze v zoologické zahradě v Tróji. Závažné upozornění: při čtení povídky veškerou vahou své vědecké autority nedoporučuji popíjet míchané koktejly. V druhé povídce *Vosák nesmrtelný* pak navštívíme Prahu počátku devadesátých let, zalidněnou těmi nejhoršími démony, jaké si jen dokážeme představit.

Doc. Makovec

Dotek Vosáka **(The Touch of Wasper)**

„A, pane Vosák, proč jsou na sebe lidé zlí?“ zeptala se postaršího elegantního muže asi osmnáctiletá blondýna s velkým výstřihem.

„Víte, Isabelo,“ řekl Vosák a jeho oči sklouzly blondýně do výstřihu, „je to proto, že v sobě mají Zlo. Někdo více, někdo

méně, ale každý aspoň trochu. Ale jen pár lidí vidělo Zlo v opravdu čisté podobě. Já ano.“

„Pane Vosák, vyprávějte!“ pobídla ho blondýna milým úsměvem.

„Dobře, Isabelo,“ opětoval Vosák úsměv, „ale napřed si něco objednáme. Co takhle suché martini?“

Isabela přikývla a Vosák se obrátil na kolemjdoucího číšníka. „Františku, prosím vás, dvojí suché martini. A s ledem, ano?“

Pak znovu nahlédl do výstřihu a začal vypravovat.

„Bylo to jednoho májového večera. Ten den se v P. konal velký ples. Seděl jsem tam tehdy s ředitelem oceláren M. a jeho paní, byl tu i poslanec pan B. a jeho nová přítelkyně A., starosta K. s dcerou L. a během večera si k nám přisedl i majitel restauračního zařízení S.“

„Vesele hrála hudba T. pod vedením dirigenta H. Ó, kde jsou dnes ty líbezné tóny heligónu. Kterýpak dnešní bubeník udeří tak mistrně do nástroje, jak to tehdy dělal P.? Kterápak zpěvačka vyloudí z hrdla tak čistý tón jako Z.? Kdepak, byla to tehdy nádherná doba...“ Dík, Františku,“ řekl číšníkovi s martinim. Pozvedl číši. „Tak, Isabelo, na co si dnes přijím?“

„Když já nevím, pane Vosák,“ pokrčila dívka rameny a poskytla tak Vosákovi další šanci k prozkoumání hrudní oblasti.

„Přijíme si na vás, Isabelo!“ navrhl Vosák. „Na vás a na vaši krásu!“

Isabela se usmála a zvedla ruku s číší. Sklenice zazvonily a Vosák se opět přesvědčil, že dívka nemá podprsenku.

Zhluboka se napil a v duchu zkrivil tvář. Bylo to odporné jako mléko a chrastící kostky ledu mu připomněly smrt. Kdyby si tak mohl objednat rum! Jenže to by se před tou žábou hodně shodil. Snad se z toho nepoblíže...

„Dobré,“ ocenil nápoj, „tak, kde jsem skončil?“

„Jak jste seděl na plesu a poslouchal hudbu,“ napověděla dívka.

„Ano, ano, už si vzpomínám. Hudba skvostně hrála. V naší společnosti bylo veselo. M. se bavil s A., jeho žena s K., L. s B. a na mě zůstal S. Mluvílo se o ledasčem. O politice, o módě, o tom novém skandálu s T., o hudbě i o počasí.“

„Ale jak se blížila půlnoc, začala zábava upadat. Bylo jasné, že ples brzy skončí a sál vyklidí četníci. A my chtěli v našich milých rozhovorech pokračovat...“

„Františku, přineste nám ještě něco!“ mávl na procházejícího číšníka.

„Co si dáte, Isabelo?“

Dívka nahlédla do nápojového lístku.

„Snad tady, jestli se neurazíte,“ ukázala na jednu z položek.

Vosák se nahnul přes celý stůl, nenápadně nahlédl do výstřihu a potom mrkl pod červeně lakovaný nehet.

„Krokodýlí ocas, co to může být?“ zadumal se. „Františku, co to je?“

„Medovina, fernet, peppermintka, vodka a pepř,“ prozradil číšníka.

„Tak to přineste, to bude určitě dobrý,“ přikývl Vosák. Počkal, až pingl odejde, a pak pokračoval: „Bylo asi půl dvanácté, když jsme se přemístili k M. M. tenkrát žil ve vile na okraji P. Bylo o něm známo, že v mládí, ještě než zdědil po americkém strýci továrnu, jezdil mnoho po I. a přivezl si z té země mnoho suvenýrů. Na stěnách vily visely tygří kožešiny, krokodýlí kůže, kultovní předměty, lovecké a jiné zbraně, čarokrásné koberce a také několik záhadných obrazů. Á, už se nese Krokodýlí ocas!“

Znovu si přitukli, znovu Vosák překontroloval stav dívčí hrudi a teprve potom se troufnul napít. Bylo to ještě horší než předpokládal.

„Nevím, Isabelo, jestli je to dar prozřetelnosti, či to máte

přímo od Boha, ale s jakým přehledem vybíráte tak lahodné nápoje!“

Hosté se po něm zvědavě otočili, dívka se skromně usmála. Vosák pokračoval: „A to jste neviděla jeho knihovnu! Tam bylo knih! Spisy hinduistické, spisy muslimské, spisy křesťanské. Ne že by M. uměl číst. Byl od narození negramotný a já mu vše překládal a předčítal, ale působilo to opticky velice pěkným dojmem. Zvláště na L., která byla ten večer u M. poprvé. L. studovala na UK magii a černé nauky. Bylo to tenkrát poprvé a naposledy, co tento obor na UK otevřeli. Zvláště se jí zalíbila jedna kniha, kterou si otevřela a začala zvědavě prohlížet... Ale co si dáme teď, Isabelo?“ vyschlo Vosákovi v hrdle.

„Tak třeba Labutí píseň?“ navrhl blondýna.

„Františku,“ luskl na číšníka, „co je to Labutí píseň?“

„Becherovka, myslivec, kola, sherry, jägermeister a trocha kečupu,“ zašklebil se číšník.

„Perfektní kombinace,“ mrkl Vosák na dívku, „přineste nám to dvakrát!“

Neznatelně obrátil oči v sloup. Dnešní večer po stránce nápojové určitě nebude nejvydařenější. Ještě že je tu ten výstřih! Pohledem se přesvědčil, že tam je vše v pořádku a na svém místě.

„Tak tedy L. se začetla do jakési knihy a to se starému proutníkovu B. přestalo líbit. Nenápadně se k ní přitočil:

„Co to čtete?“ zeptal se.

„Černou Bušriptovu knihu.“

„Černou Bušriptovu knihu?“ zeptal se udiveně B.

„Černou Bušriptovu knihu!“ vykřikl K., kouzelník amatér, svobodný zednář a rozenkrucián.

„Ty máš Černou Bušriptovu knihu?“ obrátil se k M., „a mně si o tom nic neřekl?“

„Nevěděl jsem, že je to Černá Bušriptova kniha, myslel jsem, že je to průvodce po Tádž Mahálu.“

„Bože, on má Černou Bušriptovu knihu a ani o tom neví!“ pozvedl K. oči v sloup.

„A co to vůbec je, ta Černá Bušriptova kniha?“ odvážila se zeptat A.

„Jedna z nejstarších knih na světě,“ poučil ji K., „stará jako civilizace sama. Jsou v ní znalosti dávno zaniklých říší. Ještě z dob, kdy nebylo ani potuchy po Římu, ba dokonce ani po Tróji.“

„Máš na mysli zoologickou zahradu v Tróji?“ vpadnul mu do řeči M.

Existují okamžiky, kdy bych M. nejraději zabil.

Á, už se nese Labutí píseň,“ podíval se Vosák na sklenku s nevábně vyhlížející tekutinou.

„Tak Isabelo, na vaše krásné modré oči!“ přitukli si.

Dlouho sledoval Vosák krásy dívčího těla než se odvážil napít. Vcucl do sebe mazlavý kečup a stěží zadržel žaludek nad vražednou směsí sherry, becherovky a obou myslivců.

„Jak lahodný nápoj!“ zvolal, „za to vás musím políbit!“

Naklonil se přes stůl, ukazuje přitom zvědavému publiku zadní části svého těla a políbil rudnoucí dívku na tvář, hledě přitom mnohem, mnohem hlouběji. Podíval se na dívčinu minisukni a dostal nápad. Sedl si a pokračoval:

„Myslím pochopitelně Homérovu Tróju,“ ohradil se K.

„Samozejmě, také myslím šimpanze Homéra v zoologické zahradě Trója,“ řekl M. a měl co dělat, aby unikl kopanci své ženy.

K. počkal, až se M. zvedne ze země.

„Odborníci soudí, že Černá Bušriptova kniha vznikla pět až šest tisíc let před Kristem. Dlouho se nemohlo přijít na jazyk, ve kterém je napsána, až teprve slavný orientalista doktor Faust objevil, že je psána v nářečí národa Dongu...“

„Počkejte Isabelo, teď mi něco upadlo na zem,“ vlezl pod stůl a začal se po čtyřech plazit ke skříženým dívčím nohám.

„... a přečetl si první kapitolu. Ale ráno, když k němu přišla uklízet jeho bytná, zjistila, že se ztratil. Pohlédla vzhůru a vykřikla hrůzou...“ Doplazil se k cíli. Skrz dívčina lýtka zvědavě nahlédl do mezery mezi krásně tvarovanými stehny a sukni. „...ve stropě totiž zela díra až na půdu a střechou ven,“ vydechl zklamáním. Pohled shora byl rozhodně půvabnější. Začal se plazit zpět. „Myslela si, že ho odnes čert. Podívala se na stůl a spatřila tam Knihu. Řekla si, že je to kniha pekelná, a hodila ji do kamen. Byla to poslední věc, kterou ta dobrá žena ve svém životě vykonala. Četníci ji našli za čtrnáct dní v kamnech a knihu na stole,“ dopověděl K.“

„Dámy vyjekly, já byl příjemně vzrušen,“ usedl Vosák zpět na své místo.

„Tak co si dáme teď, Isabelo? Smím si vybrat?“ navrhl.

Dívka s úsměvem přikývla.

„Opravdu smím?“ zkrivil Vosák tvář do úsměvu, „pak tedy ovšem – Františku, jednoho Cikána v trávě!“

„Co to je?“ zeptal se číšník.

„Dolů zelenou, nahoru fernet,“ poručil si Vosák. Chvilí vychutnával budoucí pocity ze svého oblíbeného mixu a potom pokračoval:

„Nesmysl, aby kniha měla takovou moc!“ namítl M.

„Nesmysl?“ pozvedl K. obočí. „Pak to tedy zkusme!“

„Klidně,“ odfrkl M.

„Ne, prosím vás, nedělejte to!“ vykřikla L.

„Jen to klidně zkuste,“ usmál se pohrdavě B.

Také zbývající dámy přikývly. Mě, starého harcovníka a zcestovalého globetrotta se však nikdo na nic nezeptal. Ještě se to dalo zarazit, ale sveřepost K. a debilita, promiňte mi ten výraz, Isabelo, debilita M. způsobily katastrofu... Á, už se nese náš Cikán,“ pozvedl Vosák sklenku se zelenočernou kombinací. Rychle ji do sebe hodil. S překvapením však musel konstatovat, že mu milovaná směs už nechutná tak jako dříve.